

P. Ascanii
 indsendte Beretning
 om
 Schild - Lusten.

Ved min Ankomst hid til Byen forrige December, vidste man strax at fortælle mig meget om en Fisk af 5 til 6 Alens Længde, der baade ud- og indvortes lignede en Schild, hvilkken i Sommeren 1769 var indbragt fra det berømte Fiskeleie Glesvær til Eieren, Hr. Meier. Man beskrev mig den desuden, som en af de rareste Fiske, der fandtes paa Fiskebryggen, formedelst sin Kam, lange Strengene under Brystet, og forsøvede Skind. Af alt dette nøksom bevæget, søgde jeg strax nærmere Oplysning om denne til mit Fag henhørende Karitet.

Jeg var saa heldig, at forefinde tvende Exemplarer heraf, nemlig et for 4 Aar siden hidbragt fra samme Sted, tilhørende Kiebmand Hr. Meier, der var udstoppet, og et andet, som forrige Aar var ham bragt, men nu tilhørende Hr. Biskop Friis; dette havde været flaaet, og Skindet trukket paa en Træmodel, med temmelig god Virkning og Figurens Bibeholdelse, da Huden er givet sin naturlige Farve igien ved Forsølning, aleneste man hermed har været lidt for overflødig.

Af begge Exemplarernes Sammenligning, og Delenes nøiere Besigtelse, har jeg da kunnet faae en god Tegning og nogenledes Beskrivelse, hvilke til-

sammentagne vist ville have den Virkning, at denne nye Art af en saa anseelig og vakker Fisk kan determineres; thi hvad Slægten angaaer, da kan ei vel samme, i Mangel af visse væsentlige Deles, saasom Luknehindens m. m. Fattelse, med Wisshed som nyt ansees, men maae til videre staae under det nærmeste antagelige, ligesom jeg og til nærmere Oplysning af det, som nu mangler, har søiet de nødige Anstalter, naar Sild-Lusten atter skulde indfinde sig.

Bed-mit Ophold paa Glesvær i forrige og denne Maaned har jeg erfaret følgende: Denne Fisk har, saavidt man veed, ingen andre Steder været seet eller fanget, enten i de omkringliggende Fiskevære eller i Etistet. Den første, man veed af, blev tagen for omtrent 30 Aar siden udi Englebogen paa Glesvær-Holmen, da en Fisser, som kom i Land med sine Garn, fandt den et Par Favne fra Landet, hvor den havde forløbet sig, og søgde at komme ud igien; men ved Folke-Hjelp og Baadshager blev den draget paa Land, og videre bragt til Stedets Herfskab. Desuagtet er dog ei dette Exemplar, som var 8 Alen langt, blevet forvaret, med den ellers her i Byen antagne Skik, at udstoppe alle rare Fiske m. m., zirende dermed Udgangene til Søebrygger og Pakhuse. En Sag, der er værd al Berømmelse, paa Natural-Historiens Begne.

Dette Skede i Februarii, som er Baarsildens Tilgangstid, hvorfors og denne Fisk blev af Almuen anseet for en Sild-Lust eller Jæger, thi den havde Baarsilden i Følge med sig. Efter Bøndernes Beretning skal den lange Rygsfinne have været heirod, de lange Horn under Brystet af samme Farve, ligesom og Leveren, der var meget stor, givende en Mængde god og klar Tran.

Den anden blev fangen for 4 Aar siden, og er det bemeldte opstoppede Exemplar, dette, skönt nu noget delabreret, er fast det efterretteligste, da det ei, som det følgende, udi sin hele Længde har været opskaaet. Dets hele Længde er $11\frac{1}{2}$ Fod, og fra Gadboret (anus) til Snudens Spidse 4 Fod $6\frac{1}{2}$ Tomme.

Det tredie Exemplar blev forrige Sommer 1769 i Junii, da Sommer-silden gik til, fanget ved Børøe $\frac{1}{2}$ Fierdingvei fra Glasvær-Holmen, var og sundet ved Landet i en liden Biiig, og kort efter bragt hid til Bergen. Fisserne berettede og herved, at Rygsfinnerne og de lange Horn vare røde. Den

for omtalte Model er med Skindet overdragen, hvorved dog Gaddorets Sted og noget mere er forkommet.

Dette Exemplar har været 10 Fod og 6 1/2 Tommer langt. Kroppen er flad, og hvor bredest 28 Tommer omkring, men Diameter 3 1/2 Tomme.

Oven paa Hovedet ere 8 bruskige Takker, hvilke paa det andet Exemplar foregives at have været meget lange, til 1 Fod og derover. Rygsfinnen af omtrent 120 Straaler, løber sammen med Sporen (cauda).

Brystfinnen bestaaer af 10 Straaler, er 2 1/2 Tomme lang, 1 T. bred, under og bag ved denne er paa hver Side en Cirrus eller Traad, hornagtig og flosset i Enden, 4 Fod lang; disse sidde et Par Tommer fra hinanden; den har ingen pinna ani, som jeg med Visshed af det andet Exemplar har erfaret.

Skindet er stærkt, og ligner noget Haaens, knudret og vortet, med 4 til 5 Rande, som løbe langs med Fiskens Sider. Skællene eller Risten sølsfarvede, tætte og saa smaae, at de for Diet ere fast usynlige, smittende Fingrene, som naar man rører ved Speilfolie, men de falde strax af, hvorfor man og har hiulpet det sidste Exemplar ved Forsøveling.

Hovedet lidet, og dets Figur mindre almindelig, Kieverne udstaaende, og synes at have været dobbelte, Lænderne i dem ganske smaae og sylartede. Opercula have bestaaet af 5 Stykker, straalige, og det største begyndende bagved Diet. Under dem vare endnu nogle Levninger af Luknene og Luknehinden (Membrana branchiostega), som synes at have bestaaet af 4 til 5 Straaler.

Om Indholdene har Dystopperen Bødel berettet mig, at Leveren strakke sig til noget over en Alen ned i Bugen, var zinnoberfarvet, og at Fisken havde kun een Larm, der gik uden nogen betydelig Omboining lige til anus, den syntes at være en Hart, og havde noget, som lignede Mælke; Riedet var ganske hvidt og blødt, smeltede hen i Varmen til Fedt: man har ei forsøgt at spise det; Venene bløde og bruskige.

Udi de systematiske Fortegnelser og den Deel af Fauna, som angaaer Ichthyologien, kan Sild-Lusten til videre ansføres for: Ophidium (glesne)

cirris pectoralibus longissimis, pinna ani nulla. Memb. Branch. rad.
V? Pin. dors. 120. Pect. X.

Glesvær er et af de berømteste Fiskeleier her omkring Byen. ligger $3\frac{1}{2}$ Mil Vester ud i den yderste Linie af Landet, det bestaaer egentlig af Gaarden Glesnes og nogle flere Øer og Holme, tilhørende omtalte Hr. Meier i Bergen, som der har de vakreste og nyttigste Indretninger for dette local Fiske- og deraf flydende betydelige Handel.

